

ایران بر سر دو راهی انتخاب

دور هشتم مذاکرات وین با تعیین تکلیف پُرانتزهای درون متن مورد مذاکره، رو به پایان است. هیات‌های مذاکره‌کننده ۴+۱ و در حقیقت ۵+۱ به پایتخت‌های خود مراجعه نمودند تا با مشورت، تصمیم سیاسی برای اعلام پایان دور هشتم مذاکرات وین گرفته شود. متن مذاکرات وین در حقیقت به‌عنوان بیانیه از سوی کمیسیون مشترک برجام پیشنهاد شده و بر روی نظرات و انتقادهای اعضا در قالب پُرانتز، بحث و بررسی گردیده و در پایان دور ششم مذاکرات و در دوره دکتر ظریف و دکتر روحانی به هفت پُرانتز کاهش یافته بود.

به گزارش سایت خبری پرسون، سیدعلی خرم استاد دانشگاه نوشت: در دور هفتم، زور آزمائی تیم جدید مذاکره‌کننده ایرانی با سایر هیات‌ها به آزمایش گذاشته شد و مشخص گردید اعضای گروه ۴+۱ به‌هیچ وجه حاضر به درهم ریختن آنچه در شش دور مذاکرات قبلی کسب شده، نیستند و این شامل هیات‌های روسیه و چین هم گردید به‌طوری‌که هیات ایرانی متقاعد شد باید در همان زمین قبلی و با همان قاعده بازی نماید وگرنه گروه از هم می‌پاشد. بدین ترتیب دور هشتم مذاکرات وین به‌دنبال دور ششم این مذاکرات و از همانجا آغاز گردید.

هیات ایرانی توانست چند پُرانتز جدید به هفت پُرانتز قبلی بیفزاید تا به‌نحوی نگرانی‌های ایران هم مورد ملاحظه قرار گیرد. تا دو هفته قبل پیشرفتی در مذاکرات و کم شدن پُرانتزها به‌چشم نمی‌خورد تا اینکه سفر رئیسی به مسکو صورت گرفت. جدای از حاشیه‌های فراوان این سفر که از نظر دیپلماتیک نمره منفی داشت، متأسفانه در محتوا هم هیچ‌کدام از وعده‌ها و امید و آرزوهای طرف ایرانی برآورده نشد. در این امید و آرزوها، طرف ایرانی به‌دنبال اعلام حمایت روسیه از جمهوری اسلامی در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و مهمتر از آن در شورای امنیت سازمان ملل متحد و جلوگیری از هر قطعنامه‌ای علیه منافع و امنیت ملی ایران بود.

تصور طرف ایرانی این بود که چون روسیه در موضوع اوکراین با غرب حسابی پایبند شده، بنابراین طبیعی است که آقای پوتین با اعلام حمایت از ایران، سلی محکمی به گوش غرب بنوازد. اما این‌طور نشد و آقای پوتین به‌طور مفصل به توجیه رئیس‌جمهور اسلامی پرداخت که سازو کار جهان به‌طریق دیگری می‌چرخد و به‌رغم کش و واکش روسیه با غرب روی موضوع اوکراین ولیکن روسیه در موضوع هسته‌ای ایران درچارچوب جهانی گام برمی‌دارد و انتظار دیگری از روسیه نباید داشت. با اینکه این برخورد روسیه خلاف انتظار طرف ایرانی بود ولی به موقع، ایران را به واقعیت روابط بین دو کشور و تعهدات بین‌المللی روسیه آشنا نمود و از اینکه جمهوری اسلامی احياناً تصمیمات حساب نشده‌ای بگیرد، برحذر داشت.

این امر باعث شد ایران متوجه شود در مذاکرات هسته‌ای، بحث‌های جلسات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و حتی در شورای امنیت سازمان ملل متحد ناپستی روی کشورهایی که تصور داشت متحد استراتژیک ایران هستند، حساب ویژه‌ای باز نماید که یقیناً همان سناریوهای سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ در محکومیت کشورمان رخ خواهد داد. این درس بزرگ و به‌موقعی بود که از ضررهای بزرگ‌تری به منافع و امنیت ملی کشورمان جلوگیری می‌نماید. بنابراین دستورات لازم به هیات مذاکره‌کننده ایرانی داده شد و با فرض اینکه جمهوری اسلامی از منظر منافع و امنیت ملی تنهاست و خود باید صلاح و مصلحت خویش را تشخیص داده و به اجرا گذارد، مذاکرات پیشرفت نمود و در فاصله دو هفته اغلب پُرانتزها مورد بحث قرار گرفت و نهائی شدند به ترتیبی که سخنگوی وزارت امور خارجه ایالات متحده آمریکا اعلام نمود مذاکرات وین در حال نزدیک شدن به مرحله نهائی است و همه هیات‌ها به پایتخت‌هایشان برگشتند تا پس از رایزنی درباره تصمیمات سیاسی برگردند.

وضعیت دارندگی و بازدارندگی ایران و آمریکا به ترتیبی است که هیچ‌کدام نمی‌توانند به موفقیت یا عدم موفقیت مذاکرات هسته‌ای و سرنوشت برجام بی‌تفاوت باشند. هردو کشور احتیاج به موفقیت در این مذاکرات دارند درحالی‌که بقیه اعضای ۵+۱ لزوماً این علاقه‌مندی را ندارند. از همین جا ما به‌سوی مذاکرات مستقیم و بی‌پرده بین دو کشور رهنمون می‌شویم و این الزام منافع و امنیت ملی کشور است زیرا منافع دیگران بر غیر اینست و ما باید با سنجیدگی این نکته را به‌خوبی متوجه شدیم. اکنون زمان تصمیم‌گیری فرا رسیده و هیات ایرانی می‌تواند با برخی اغماض‌ها، برجام را حفظ نماید و برای هموار نمودن راه منتفع شدن از منافع برجام، رو در رو با هیات مقابل بنشیند و خواسته‌ها و نگرانی‌های خود را بیان دارد. طبیعتاً چون آمریکا هم از صفر شدن زمان گریز هسته‌ای ایران نگران است، مایل به شنیدن نظرات کارشناسی و سیاسی کشورمان است تا به سطحی از پایداری تعهدات برجامی ایران برسد و خود را آماده همکاری متقابل می‌بیند.

توجه: مطلب مندرج صرفاً دیدگاه نویسنده است و رسانه پرسون در قبال آن هیچ موضعی ندارد.

منبع: آرمان ملی